

Ung ukendt

Modstandsbevægelsen startede som en slags terrænsportsklub. Klubben havde intet med modstandsbevægelsen at gøre i starten, men havde den funktion at gøre en del af Vordingborgs ungdom mere fædrelandstro.

I klubben lærte vi at orientere os efter kort og ved hjælp af hård træning kom vi i god fysisk form.

Selve modstandsbevægelsen startede som en masse små separate grupper der intet kendte til hinanden, for at forebygge, at de enkelte medlemmer ikke skulle opgive andres navne inden for bevægelsen, hvis de skulle blive taget af tyskerne.

Modstandsbevægelsen var delt op i den militære og den civile byledelse.

Udvælgelsen af nye medlemmer skete efter hvor troværdig og moden vedkommende var.

De yngste medlemmer var omkring 17-18 år gammel.

SABOTAGE-HANDLINGER I VORDINGBORG

~~for~~ her formodentlig ikke selv var med til sabotage
 (vi) sprang forskelligt tysk materiale i luften og jernbaneskinneerne omkring Vordingborg blev tit udsat for sabotage.

Ved sprængning af skinner anvendte vi plastic sprængstof som vi placerede på begge sider af skinnerne.

Efter sprængningen ringede vi altid til stationen og advarede imod, at der ikke måtte køre tog på strækningen.

Sabotagen af skinnerne var ikke særlig populær, så vi måtte ofte tage imod skældud af personalet på stationen.

2

Aage Holscher

En dag fik vi oplyst, at to toldbåde, der lå i vordingborgs Sydhavn ville blive brugt i tysk tjeneste så derfor blev det planlagt, at bortføre bådene til Sverige.

Jeg fik besøg af en gruppe fra København og min stue gjorde vi de sidste forberedelser og for en sikkerheds skyld klargjorde vi noget plastic sprængstof.

Desværre var aktionen ikke så godt planlagt da ingen havde rigtig forstand på at føre en båd i den størrelse.

Det endte med at samme aften som vi skulle i aktion fik en af deltagerne et ildebefindende og besvimede lige da vi var på vej ud af døren.

Uheldet medførte at vi bestemte os til ikke at udføre aktionen den aften, men udsatte den til dagen efter.

Vi havde i forvejen aftalt med tolderne på bådene, at vi ville komme den bestemte nat, men uheldet medførte, at vi ikke kunne kontakte dem dagen efter.

Det endte med at aktionen delvis mislykkedes og kun den ene båd blev sejlet til Sverige.

Aksel Olsen (?)

På hjørnet af Boulevarden og Valdemarsgade lå der dengang et dampvaskeri der arbejdede for tyskerne.

Vi fik som opgave at stjæle et stort parti lagener for at bruge dem til forbindinger.

På den tid var det svært at skaffe en bil, men til sidst lykkedes det at få fat i en lastbil med gasgenerator.

Vi parkerede bilen ud for dampvaskeriet og holdt derefter personalet i skak da vi var færdige med vores forehavende ville uheldet at bilen ikke kunne starte.

Vi blev nødt til at prøve at skubbe bilen i gang ude på Boulevarden. Vi havde nerver på, vi vidste at gestapohovedkvarteret lå bare 50 meter længere henne af gaden. Da alle forsøg på at starte bilen var forgæves, standsede vi en til-fældig lastbil og med hans hjælp lykkedes det.

Vordingborg i besættelsestiden 1940- 1945.

- | <u>Tidspunkter:</u> | <u>Begivenheder:</u> |
|------------------------------------|--|
| Efterår 1943 | Etableres i Vordingborg som over hele landet modstandsgrupper a 6 mand. 6 grupper oprettedes hurtigt og en ledelse blev udpeget. Deltagerne fik at vide, at de må dø, hvis de snakkede over sig. |
| <u>Sommer 1944</u> | <u>Efter den allierede invasion i Vesteuropa 6/6</u> er der 116 mand i grupperne, som uddannes til sabotage i våbenbrug. |
| <u>3 - 5/7-1944</u> | Samtlige arbejdspladser, også butikker strejker som demonstration af solidaritet med folkestrejken i det afspærrede København.
2 vordingborgere såres ved posthuset, da tyske soldater i forbikørende troppetransporttog skyder vildt om sig. |
| <u>19/9-1944</u> | <u>Kl. ca. 17.00: Tyskerne besætter politigården i Algade.</u>
frihedskæmpere har dog fjernet kartoteker, skrivemaskiner m.m. Politiet danner 8 6mandsgrupper inden for den lokale modstandsbevægelse, som via 8 delingsførere står i forbindelse med byledelsen. |
| <u>26/9-1944</u> | <u>Historisk. Landets eneste frivillige borgervagt oprettet på borgernes eget initiativ.</u> Tyskerne havde opfordret borgmestre og sognerådsformænd til at tage initiativ til at oprette vagtværn som var aflønnet. Her var der virkeligt borgerligt ombud. 32 mand meldte sig øjeblikkeligt efterhånden kom 12 nathold på 312 mand, reserve- og daghold på 54 mand, samt 125 med begrænset tjenestetid. Udrustningen var stave af asketræ, senere gummiknipler (Tyskerne kaldte dem Knüppelpolizei). Hovedkvarter var rådhuset (på Slotstorvet). Tyskerne kunne man ikke håndtere, men korpset blev landskendt for sin store søgning og effektivitet.
Også i Nyråd oprettedes en borgervagt.
Efter befrielsen "besatte" en lille gruppe fra borgervagten godset Rosenfeld, hvor ca. 3000 tyske tropper var sammenstuvet. Mange tyvekoster kom her for dagens |
| <u>31/10 - 1/11</u>
<u>1944</u> | Tyskerne foretog en større razzia, måske på baggrund af første større jernbanesabotage i området (ved Kast som iøvrigt mislykkedes. |
| <u>31/1-1/1</u>
<u>1944-45</u> | <u>Hilsen til Christoffer</u> . Således lød ordren i den engeske radio til den første våbenedkastning i vores område nogle kilometer øst for Vordingborg, ialt 18 tons våbenedkastedes i denne region. |
| <u>14.-15.nov.</u>
<u>1944</u> | Modstandsbevægelsen ødelægger fiskekontrollens båd i Nordhavnen. Toldvæsenets 2 både sammesteds blev også udsat for sabotage da man frygtede at bådene ville blive overtaget af tyskern-e. |

5
VORDINGBORG I BESÆTTELSESTIDEN 1940-1945.

<u>Tidspunkter.</u>	<u>Begivenheder.</u>
Januar 1945.	Med henblik på allieret invasion oprettes i området en sanitetstjeneste med 4 lazaretter, 13 forbindingssteder, 2 ambulancer, 7 læger og 25 sygeplejersker.
Februar 1945.	Sabotage mod jernbanelegemet ved Lov og Kastrup store skader. Sabotage mod kedelhuset på svine-slagteriet i Masnedsund for at formindske tysk-landseksporten.
Marts 1945.	Sprængning af 12 sporskifter på banestrækningen Masnedsund-Vordingborg for at afbryde briket-transport fra lagre i Masnedsund til storebælts-overfarten, der nu bruges til troppetransporter.
9/4 1945.	Stor tysk razzia efter modstandsfolk, dog med ringe udbytte, da en af modstandsbevægelsen oprettet vagttjeneste i samarbejde med borgervagten har udsendt advarsler.
April 1945.	Oringe beslaglægges til fordel for tyske flygtninge, der ankommer fra de af russerne truede egne i Østtyskland.
30/4-1/5 1945.	Tyskerne afviser overfor borgmesteren at forhandle om lokal kapitulation. Englænderne står lige ved landegrænsen. Hitler begår selvmord. 40 frihedskæmpere besætter forladte tyske skyttehuller ved Rosenfelt. Da en tysk militærbil ankommer og de fem soldater her åbner ild mod modstandsfolkene, besvares ilden, 3 tyskere dræbes, 1 dør senere af sine sår. Lokal aktion mod den tyske garnison afblæses, da den var baseret på falsk meddelelse over svensk radio om, at Tyskland havde kapituleret.